

Paziņojums

Paziņojums 03/2021 par E-privātuma regulu Pieņemts 2021. gada 9. martā

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija ir pieņēmusi šādu paziņojumu.

EDAK atzinīgi vērtē Padomes pieņemtās sarunu pilnvaras par privātuma un konfidencialitātes aizsardzību elektronisko sakaru pakalpojumu izmantošanā (“Padomes nostāja”), kas ir pozitīvs solis ceļā uz jaunu E-privātuma regulu. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai ES vispārējais datu aizsardzības regulējums tiktu ātri papildināts ar saskaņotiem noteikumiem par elektroniskajiem sakariem.

Kā jau vairākkārt norādīts¹, E-privātuma regula nekādā gadījumā nedrīkst pazemināt aizsardzības līmeni, ko piedāvā spēkā esošā E-privātuma direktīva, bet tai vajadzētu papildināt VDAR, nodrošinot papildu stingras garantijas visu elektronisko sakaru veidu konfidencialitātei un aizsardzībai. E-privātuma regulu nekādā gadījumā nevar izmantot, lai *de facto* mainītu VDAR. Šajā sakarā Padomes nostāja rada virkni bažu, un EDAK vēlas norādīt uz jautājumiem, kas būtu jārisina gaidāmajās sarunās.

Šis paziņojums neskar iespējamu turpmāku detalizētāku EDAK paziņojumu vai atzinumu par likumdevēju nostājām.

Bažas par elektronisko sakaru datu apstrādi un saglabāšanu tiesībaizsardzības un valsts drošības aizsardzības nolūkos

Attiecībā uz 6. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 7. panta 4. punktu EDAK atkārtoti uzsver, ka likumdošanas pasākumiem, saskaņā ar kuriem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums saglabāt elektronisko sakaru datus, ir jāatbilst:

-) ES Pamattiesību hartas (“Harta”) 7. un 8. pantam,
-) jaunākajai ES Tiesas (“EST”) judikatūrai², kā arī
-) Eiropas Cilvēktiesību Konvencijas 8. pantam.

EDAK uzskata, ka E-privātuma regula nevar atkāpties no jaunākās EST judikatūras piemērošanas, kurā jo īpaši noteikts, ka Hartas 7., 8., 11. pants un 52. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj lēģislatīvus pasākumus, kas preventīvi paredzētu vispārēju un nediferencētu informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietu saglabāšanu. Tādēļ Hartā ir atļauts nodrošināt juridisko pamatu tikai mērķtiecīgai datu saglabāšanai tiesībaizsardzības un valsts drošības nodrošināšanas nolūkā, un

¹ Pilnu sarakstu ar dokumentiem par E-privātuma noteikumiem, ko sagatavojusi EDAK un 29. panta datu aizsardzības grupa, skatīt šā paziņojuma pielikumā.

² EST apvienotās lietas C-511/18, C-512/18 un C-520/18, lieta C-623/17.

šādai saglabāšanai būtu jāpiemēro stingri laika un materiālie ierobežojumi, kā arī jāpakļauj tiesas vai neatkarīgas iestādes pārbaudei.

Attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju apstrādes darbību izslēgšanu no regulas piemērošanas jomas EDAK uzskata, ka šāda izslēgšana ir pretrunā konsekventam ES datu aizsardzības regulējumam. EDAK uzsver, ka izslēgšanas gadījumā tomēr ir piemērojama VDAR.

Elektronisko sakaru konfidencialitātei nepieciešama īpaša aizsardzība (6., 6.a, 6.b, 6.c pants)

Sakaru konfidencialitāte ir pamattiesības, ko aizsargā Hartas 7. pants, kurš jau ir īstenots ar E-privātuma direktīvu. Šīs tiesības uz konfidencialitāti ir jāpiemēro visiem elektroniskajiem sūtījumiem neatkarīgi no tā, ar kādiem līdzekļiem nosūtītājs tos pārsūta saņēmējam, vai tie tiek glabāti vai ir sūtīšanas procesā, un tāpat ir jāaizsargā katra lietotāja galiekārtas integritāte.

Vispārīgi aizliegumi ar nedaudziem izņēmumiem attiecībā uz personas datu apstrādi

EDAK pilnībā atbalsta pieeju, kas balstīta uz vispārīgiem aizliegumiem un paredz nedaudzus, specifiskus un skaidri definētus (mērķorientētus) izņēmumus.

Tomēr EDAK pauž bažas par to, ka daži Padomes ieviestie izņēmumi (jo īpaši 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts, 6.b panta 1. punkta e) apakšpunkts, 6.b panta 1. punkta f) apakšpunkts un 6.c pants), šķiet, pieļauj ļoti plašu apstrādes veidu, un atgādina, ka šie izņēmumi ir jāattiecina tikai uz konkrētiem un skaidri definētiem mērķiem. Jebkurā gadījumā šie konkrētie mērķi būtu skaidri jānorāda, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un visaugstāko iespējamo aizsardzības līmeni.

Turklāt izņēmumi saskaņā ar 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu un 6. panta 1. punkta d) apakšpunktu, kas ļauj piekļūt elektronisko sakaru datiem, tostarp saturam, lai nodrošinātu tīkla un galalietotāja ierīces drošību, varētu ļaut elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējam vai to apstrādātājiem pilnībā piekļūt visu galalietotāja sakaru saturam. Tā kā šie izņēmumi varētu apdraudēt galalietotāja tiesības uz konfidencialitāti un privātumu, tiem jābūt samērīgiem un vajadzētu būt šaurākiem, lai vismaz atgādinātu, ka tie nevar novest pie elektronisko sakaru satura sistemātiskas uzraudzības, ne arī ļaut pakalpojumu sniedzējiem vai apstrādātājiem apiet šifrēšanu.

Visbeidzot, regulā būtu jāuzsver, cik svarīga ir anonimizācija kā galvenā garantija, kas būtu sistemātiski jāatbalsta elektronisko sakaru datu izmantošanā.

Spēcīgas un uzticamas šifrēšanas pieejamība ir mūsdienu digitālās pasaules nepieciešamība

Spēcīgai un mūsdienīgai šifrēšanai vajadzētu būt vispārējam principam, kā nodrošināt drošu, brīvu un uzticamu datu plūsmu starp iedzīvotājiem, uzņēmumiem un valdībām, un tai ir izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu atbilstību VDAR drošības pienākumam, piemēram, attiecībā uz veselības datiem un IT sistēmu aizsardzību pieaugoša apdraudējuma apstākļos. Pilnīga šifrēšana no sūtītāja līdz saņēmējam ir arī vienīgais veids, kā nodrošināt pilnīgu datu aizsardzību nosūtīšanas laikā. Jebkurš iespējamais mēģinājums vājināt šifrēšanu, pat tādos nolūkos kā valsts drošība, pilnībā izslēgtu šos aizsardzības mehānismus to iespējamās nelikumīgas izmantošanas dēļ. Šifrēšanai arī turpmāk jābūt standartizētai, spēcīgai un efektīvai³.

---

³ 29. panta datu aizsardzības grupas paziņojums par šifrēšanu un tās ietekmi uz fizisku personu aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi ES, 2018. gada 11. aprīlis, pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622229.

Ar jauno regulu ir jāīsteno prasība paust piekrišanu attiecībā uz sīkdatnēm un līdzīgām tehnoloģijām un jāpiedāvā pakalpojumu sniedzējiem tehniskie rīki, kas tiem ļauj viegli saņemt šādu piekrišanu (8. pants⁴)

Vajadzība pēc privātuma saglabāšanas pieejas attiecībā uz “pieņem vai dodies prom” risinājumiem

Jāatgādina, ka saistībā ar e-privātuma noteikumiem ir piemērojami VDAR noteikumi par piekrišanu. Tādēļ EDAK uzskata, ka, respektējot nepieciešamību pēc patiesas brīvi sniegtas piekrišanas, būtu jānovērš tas, ka pakalpojumu sniedzēji izmanto negodīgu praksi, piemēram, risinājumus “pieņem vai dodies prom”, kas piekļuvi pakalpojumiem un funkcijām padara atkarīgu no lietotāja piekrišanas informācijas uzglabāšanai vai piekļuves iegūšanai informācijai, kas jau tiek glabāta lietotāja galiekārtā (t. s. “sīkdatņu mūriem”)⁵.

EDAK uzsver, ka E-privātuma regulā ir jāiekļauj skaidri formulēts noteikums, kas paredzētu šo aizliegumu, lai lietotāji varētu pieņemt vai noraidīt profilēšanu. Tāpēc lietotājiem būtu jādara pieejamas taisnīgas alternatīvas, ko piedāvā tie paši pakalpojumu sniedzēji. Šādiem principiem būtu vienādi jāattiecas uz visiem pakalpojumu sniedzējiem neatkarīgi no to darbības nozares vai pašreizējā finansēšanas modeļa (sk. Padomes nostājas 21.aa apsvērumu).

Auditorijas mērīšanu veic tikai attiecībā uz tādu praksi, kas nerada risku lietotāju privātumam

Padomes nostāja rada jaunu izņēmumu attiecībā uz auditorijas mērīšanu, kā ierosinājusi 29. panta datu aizsardzības grupa⁶. Tomēr Padomes ierosinātā atkāpe attiecībā uz auditorijas mērīšanu ir formulēta pārāk plaši un varētu pieļaut pārāk plašu interpretāciju attiecībā uz to, kas varētu ietilpt atkāpes darbības jomā, un tādējādi pazemināt galalietotāju termināļu aizsardzības līmeni.

Tādēļ EDAK uzsver, ka atkāpe attiecībā uz auditorijas mērīšanu būtu jāattiecinā tikai uz zema līmeņa analītiku, kas nepieciešama lietotāja pieprasītā pakalpojuma darbības analīzei, un tai būtu jāattiecas tikai uz statistikas sniegšanu pakalpojumu sniedzējam, un tā jāievieš operatoram vai tā apstrādātājiem. Tāpēc šī apstrādes darbība pati par sevi vai apvienojumā ar citiem izsekošanas risinājumiem nevar novest pie tā, ka pakalpojumu sniedzējs vai citi datu pārziņi lietotājus nošķir vai profilē. Turklāt auditorijas mērīšanas pakalpojumam nevajadzētu ļaut vākt ar lietotājiem saistītu navigācijas informāciju dažādās tīmekļa vietnēs/lietotnēs, un tajā būtu jāiekļauj lietotājdraudzīgs mehānisms, kas ļauj pilnībā atteikties no datu vākšanas.

Efektīvs veids, kā iegūt piekrišanu tīmekļa vietnēm un mobilajām lietotnēm (4.a pants)

EDAK uzskata, ka E-privātuma regulai būtu jāuzlabo pašreizējā situācija, atgriežot kontroli lietotājiem un novēršot “piekrišanas nogurumu”. 4.a pantā būtu jāievieš papildu pasākumi un jāuzliek par pienākumu pārlūkprogrammām un operētājsistēmām ieviest lietotājdraudzīgu un efektīvu mehānismu, kas ļauj pārziņiem saņemt piekrišanu, nolūkā radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem dalībniekiem. Regulas darbības jomā būtu skaidri jāiekļauj arī pārlūkprogrammu un operētājsistēmu nodrošinātāji.

⁴ Kā arī ar to saistītie Padomes nostājas apsvērumi (20.aaaa un 21.aa).

⁵ Kā iepriekš norādījusi EDAK 2018. gada 25. maijā pieņemtajā paziņojumā par E-privātuma regulas pārskatīšanu, pieejams: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_on_privacy_en.pdf, un EDAK pamatnostādņu 05/2019 par piekrišanu saskaņā ar Regulu 2016/679 39. punktā, kas pieejamas vietnē: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_lv.pdf.

⁶ Sk. arī Atzinumu 04/2012 par sīkdatņu atbrīvošanu no prasības par piekrišanu (WP 194), 10.–11. lpp. Pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_lv.pdf.

Privātuma iestatījumiem būtu jā saglabā tiesības uz personas datu aizsardzību un lietotāju galiekārtu integritāti pēc noklusējuma, un tiem būtu jāatvieglo piekrišanas paušana un atsaukšana visām pusēm vienkāršā, saistošā un izpildāmā veidā.

Turpmāka apstrāde saderīgā nolūkā (6.c pants un 8. panta 1. punkta g) apakšpunkts)

Saistībā ar notiekošajām diskusijām par elektronisko sakaru metadatu/datu, kas savākti, izmantojot sīkdatnes un līdzīgas tehnoloģijas, turpmāku apstrādi EDAK atkārtoti pauž atbalstu E-privātuma regulas pieejai, kuru sākotnēji ierosināja Eiropas Komisija un kurai sekoja Eiropas Parlaments, un kuras pamatā ir vispārējs aizliegums, kam piemēro nedaudzus izņēmumus un piekrišanas izmantošanu. Turpmāka apstrāde saderīgā nolūkā ietver risku, ka tiks apdraudēta E-privātuma regulā paredzētā aizsardzība, jo īpaši elektronisko sakaru metadatu apstrādei, pieļaujot apstrādi jebkurā nolūkā, ko pakalpojumu sniedzējs uzskata par atbilstošu "saderības" klauzulai, lai gan likumdevējs ir skaidri centies ierobežot tās izmantošanu konkrētiem nolūkiem, ja nav saņemta piekrišana. EDAK vēlas uzsvērt, ka iepriekš minētos datus pēc to anonimizācijas joprojām var turpmāk apstrādāt bez piekrišanas un neradot risku lietotājiem.

Uzraudzības iestāžu, EDAK un sadarbības mehānisma turpmākie uzdevumi (18.–20. pants)

EDAK atgādina, ka, lai garantētu vienlīdzīgus konkurences apstākļus digitālajā vienotajā tirgū, ir būtiski nodrošināt visu E-privātuma regulas datu apstrādes noteikumu saskaņotu interpretāciju un izpildi visā ES.

Konsekvenču uzlabošanas nolūkos privātuma noteikumu uzraudzība saskaņā ar E-privātuma regulu būtu jāuztic saskaņā ar VDAR noteiktajām kompetentajām uzraudzības iestādēm

EDAK vēlas atgādināt, ka pastāv skaidra kompetenču savstarpējā saistība starp valstu iestādēm, kas ir kompetentas saskaņā ar pašreizējo E-privātuma direktīvu, un datu aizsardzības iestādēm. Jaunās E-privātuma regulas noteikumi, kas saistīti ar privātuma aizsardzību, nebūtu jāpiemēro izolēti, jo tie ir saistīti ar personas datu apstrādi un VDAR.

Tādēļ, lai panāktu līdzsvaru starp personas datu augsta līmeņa aizsardzību un juridisko un procesuālo noteiktību, par VDAR izpildi atbildīgajām valstu iestādēm būtu jāuztic ar personas datu apstrādi saistītās topošās E-privātuma regulas noteikumu pārraudzība, kā to sākotnēji ierosināja Eiropas Komisija⁷.

EDAK norāda, ka atšķirībā no Eiropas Komisijas sākotnējā priekšlikuma no Padomes nostājas ir svītrotas visas atsauces uz sadarbības un konsekvences mehānismu, kas paredzēts VDAR VII nodaļā. Iepriekš minēto iemeslu dēļ EDAK atkārtoti norāda, ka tikai E-privātuma regulas precīza saskaņošana ar VDAR sadarbības un konsekvences satvaru ļautu sasniegt regulas mērķus, izvairīties no sadrumstalotības regulas izpildē un piemērošanā, kā arī samazināt slogu pakalpojumu sniedzējiem, kuriem pretējā gadījumā, iespējams, būtu jāpievēršas vairāk nekā 27 uzraudzības iestādēm.

Gadījumā, ja valstu kompetentajām iestādēm, kas nav EDAK locekles, būtu jāsadarbības ar EDAK, kā pašlaik paredzēts Padomes nostājā, to spēja laikus veicināt E-privātuma regulas konsekventu piemērošanu mazinātu kaitējumu gan digitālajai ekonomikai, gan pamattiesību aizsardzībai.

---

⁷ Eiropas Komisija, Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību elektronisko sakaru jomā un ar ko atceļ Direktīvu 2002/58/EK (Privātuma un elektronisko sakaru regula), 2017. gada 10. janvāris, pieejams vietnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0010>, un ar to saistītais 29. panta datu aizsardzības grupas atzinums, kas pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44103.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā –

priekšsēdētāja

(Andrea Jelineka)

PIELIKUMS. EDAK un 29. panta datu aizsardzības grupas sagatavoto iepriekšējo dokumentu saraksts

-) Atzinums 1/2009 par priekšlikumiem, ar ko groza Direktīvu 2002/58/EK par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju (e-privātuma direktīva), pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2009/wp159_lv.pdf.
-) Atzinums 04/2012 par sīkdatņu atbrīvošanu no prasības par piekrišanu (WP 194), pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_lv.pdf.
-) Atzinums 03/2016 par E-privātuma direktīvas izvērtēšanu un pārskatīšanu (WP 240), pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=645254.
-) 29. panta datu aizsardzības grupas atzinums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību elektronisko sakaru jomā un ar ko atceļ Direktīvu 2002/58/EK (Privātuma un elektronisko sakaru regula), pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44103.
-) 29. panta datu aizsardzības grupas paziņojums par šifrēšanu un tās ietekmi uz fizisku personu aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi ES, Brisele, 2018. gada 11. aprīlis, pieejams vietnē: https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622229.
-) EDAK paziņojums par E-privātuma regulas pārskatīšanu un tās ietekmi uz fizisko personu aizsardzību attiecībā uz viņu privātumu un saziņas konfidencialitāti, pieņemts 2018. gada 25. maijā, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_statement_on_eprivacy_en.pdf.
-) EDAK paziņojums Nr. 3/2019 par E-privātuma regulu, kas pieņemts 2019. gada 13. martā, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/201903_edpb_statement_eprivacyregulation_en.pdf.
-) EDAK paziņojums par E-privātuma regulu un uzraudzības iestāžu un EDAK turpmākajiem uzdevumiem, kas pieņemts 2020. gada 19. novembrī, pieejams vietnē: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-eprivacy-regulation-and-future-role-supervisory_lv.